

DORIVOR ACHCHIQ SHUVOQ O'SIMLIGINING SHIFOBAXSHLIK XUSUSIYATLARI VA UNDAN OQILONA FOYDALANISH

M.U.Quyliyeva

Farmakognoziya va farmatsevtik texnologiya kafedrasi assistenti

Umarxujayev M.

Samarqand davlat tibbiyot universiteti talabasi

Аннотация

Мақоллада achchiq shuvoq o'simligining o'ziga hosligi va o'simlik kimyoviy tarkibi boyligi, shifobaxshligi, oziq-ovqat, kosmetologiya, xalq tabobati va rasmiy tibbiyotda foydalanish yo'llari keltirilgan.

Калит so'zlar: achchiq shuvoq, xom ashyo, quritish, dorivor, hid, ta'm, retsept, damlama

ЛЕКАРСТВЕННЫЕ СВОЙСТВА ЛЕКАРСТВЕННОГО РАСТЕНИЯ ГОРЬКИЕ ГОРЬКИ И ЕГО РАЗУМНОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ

Аннотация. в статье рассказывается об уникальности растения полыни горькой и богатстве ее химического состава, лечебных свойствах, способах использования в пищу, косметологии, народной медицине и официальной медицине.

Ключевые слова: горькая полынь, сырье, сушка, лекарственный, запах, вкус, рецептура, настойка.

THE MEDICINAL PROPERTIES OF THE MEDICINAL BITTER WORMS PLANT AND ITS WISE USE

Abstract. the article describes the uniqueness of the bitter wormwood plant and the richness of its chemical composition, medicinal properties, ways of using it in food, cosmetology, folk medicine and official medicine.

Key words: bitter wormwood, raw material, drying, medicinal, smell, taste, recipe, tincture.

KIRISH

Hozirgi kunda dunyo miqyosida dorivor o'simliklar xom ashyosidan olinadigan tabiiy dori darmonlarga bo'lgan talab ortmoqda. Shunday ekan, insonlar manfaatlarini ko'zlab, har bir giyoh xususiyatlarini o'rganib, ularning plantatsiyalarini yaratish hamda ko'paytirish ulardan yuqori sifatli dorivor o'simlik xom-ashyo zaxirasini tashkil

etish zarur. Dorivor achchiq shuvoq o'simligi ko'p yillik kumush rang va xarakterli xushbo'y hidi bilan ajralib turadi. Tur o'z nomini bir sababga ko'ra oldi - achchiqligi nuqtai nazaridan shuvoq ko'plab o'simliklarga zid keladi. U 1,5 (ba'zan 2) m balandlikdagi o't shaklida hamda yarim buta shaklida ham o'sishi mumkin. Tarmoqlangan ildizlardan zaif qovurg'alarga ega tekis poyalar chiqadi. Tuproq darajasida mevasiz qisqa kurtaklar ko'rinadi (poyaning o'zi tepada shoxlangan bo'ladi). Uzun band bilan pastki barglar, go'yo 2-3 marta kesilgan, o'rtalari allaqachon kalta bandi, eng yuqori barglari esa deyarli ekilgan va qat'iy tukli bo'ladi. Barglari cho'zinchoq va bir oz uchli. Iyun-iyul oylarida gullash vaqti boshlanadi, bu issiq hududlarda avgust oyining birinchi o'n kunligining oxirigacha davom etadi. Gullash o'qini hosil qiluvchi kichik bir tomonlama sariq naychasimon gullar tutashadi. Avgustdan sentyabr oyining oxirigacha meva berish kuzatiladi, tepada mikro-maydonga ega mayda (1 mm) jigarrang cho'zinchoq urug'lar ko'rinadi.

TADQIQOT MATERIALLARI VA METODOLOGIYASI

Dorivor xom ashyoni yig'ish - Qaysi shuvoqdan xalos bo'lishga yordam berishini aniqlagandan so'ng, ko'pchilik darhol yig'ishni boshlash g'oyasini ishga soladi. Lekin hamma narsaning o'z vaqti bor. O't eng yaxshi gullash davrida, iyul oyining oxiri - avgust oyining boshlarida olinadi. Bu davr faqat bir necha hafta davom etadi, shuning uchun uni kechiktirmagan holda yig'ib olish kerak. Bunga qo'shimcha ravishda, agar siz kechiksangiz, quritish paytida ish qismi qorayib ketganini va savat shunchaki to'kilganini ko'rish mumkin.

Agar yig'ish suv ombori yaqinida amalga oshirilsa, undagi tozalikka e'tibor berish lozim: u qirg'oq tuproqlarida o'sadigan o'simlik xisoblanadi va shuvoq uning tarkibiga juda yaqin. Daryo zavod drenajlar bo'yidan bu o't va barglarni uzoqroqda yig'ish maqsadga muvofiqdir. Yig'ish jarayonining o'zi oddiy ko'rinadi: poyaning yuqori qismidan 20-25 sm pastdan o'tkir pichoq bilan kesiladi. Shu bilan birga, poyaning yirik qismlarini olish shart emas; keyin esa xom ashyo quritiladi. Quritishda eng oson yo'li - o'tni soyabon ostida yoki chodirda 5 sm gacha bo'lgan qatlamda yotqizish; quyoshli havoda hosil bir hafta ichida to'liq quriydi (bu vaqt ichida poyalarni har 1-2 kunda bir marta aylantirish kerak bo'ladi); dastani egib, xom ashyoni tayyorligini bilish mumkin - u darhol sinishi kerak; hammasi shu - blankani sumkalar yoki qog'oz qoplarga o'rash va o'tni saqlanadigan salqin soyali joyga qo'yish bilan xom ashyoni 2 yilgacha saqlash mumkin bo'ladi. Kimyoviy tarkibi - Agar biz boshlang'ich nuqta (namuna) sifatida 100 g og'irlikdagi yangi uzilgan o'simlik qismini olsak, unda atigi 25 kkal borligi ma'lum bo'ladi. "Oqsillar-yog'laruglevodlar" triadasi juda oz miqdorda bo'ladi: birinchisi taxminan 1,5 g, uglevodlar -5 dan oshmaydi va umuman yog'lar yo'q. O't tarkibida eng qimmatli bo'lib, ularning ulushi o'simlik vaznining 2% gacha bo'lishi mumkin. Unda juda ko'p foydali birikmalar mavjud: B6 (piridoksin), C (askorbin komponent) va K vitaminlari; flavonoidlar va fitonsidlar; molik, suksinik va boshqa

organik kislotalar; karotin; alkaloidlar va laktonlar; taninlar. Minerallar bilan ham to'liq tartib. Makronutrientlar va - 100 g, ularning o'rtacha miqdori 35 va 10 mg ga yetadi. Bir oz kamroq oltingugurt - 6 mg. Ularning mavjudligi ta'siri bir qator elementlari bilan to'ldiriladi: (0,6 mg); mis (0,48 mg); (0,2 mg); (0,14 mg); molibden (2 mkg), (0,34 mkg) va alyuminiydan (0,07 mkg) kichikroq kattalik tartibi. Bunday boy tarkib go'zal ko'rinadigan bu o'tga keng dorivorli xususiyatlarni beradi. Dorivor xususiyatlari - To'g'ri ishlov berish va ishlatish bilan achchiq shuvoq quyidagilarga qodir: Dorixonada eng yaxshi moy sotib olish - ishlab chiqaruvchining texnologiyasiga bardoshlidir (bu har doim ham uyda ishlaymaydi). Ammo moydan foydalanishga juda ehtiyotkorlik bilan yondashish kerak. chunki, uning tarkibida tuyon toksik fermenti mavjud bo'lib, agar doza noto'g'ri hisoblansa, foydadan ko'ra ko'proq zarar keltirishi mumkin (garchi tasdiqlangan doza uni ko'rinmas qilsa ham). Xalq tabobatida - O't yengil gipnoz, yallig'lanishga qarshi, og'riq qoldiruvchi, xoleretik va antelmintik agent sifatida ishlatiladi. Ko'p odamlar uni tez-tez soqchilikni bartaraf etish uchun ishlatishadi. Turli xil formulalarning infuziyalari va damlamalari oshqozon-ichak va urogenital tizim kasalliklarini, shuningdek, boshqa ko'plab kasalliklarni davolashda qo'llaniladi. Xuddi shu kompozitsiyalar normal holatga qaytadi va O'simlik har doim prostatit yoki erkak bepushtlik alomatlarini yengillashtirish uchun ishlatiladi. Shuvoqli ba'zi o'simlik kompozitsiyalari, aksincha, ortib borayotgan istaklarni tinchlantirish uchun mo'ljallangan. Tashqi vosita sifatida u chayish, ko'karishlar uchun, shuningdek yaralarni tezroq davolash uchun olinadi (ko'pincha yangi yoki oddiygina maydalangan o'tga botirilgan paxta bilan qo'llaniladi). Kuchli spirtli damlamasi (70%) universal vosita hisoblanadi. Kuchli kompozitsiyani hisobga olgan holda, bunday dori (va boshqa barcha) dan foydalanish shifokor bilan kelishilgan bo'lishi kerak. Kosmetologiyada - Umumiy ma'noda, odamlar o'zlari yig'ib olgan achchiq shuvoqni nima ichishlarini bilib olsak, uning kosmetik xususiyatlarini unutmasligimiz kerak. Bu sohada ko'plab afzalliklar mavjud. O't teriga ikki tomonlama ta'sir ko'rsatadi, bir vaqtning o'zida dermisning yuqori qatlami bilan ishlaydi va unga kirib boradi. Bu quyidagi harakatlarda namoyon bo'ladi: ular flavonoidlar tufayli yo'qoladi; fitontsidlar muammoli joylarga yumshoq ta'sir qiladi, yallig'lanishni engillashtiradi va olib tashlaydi; "Askorbin kislotasi" yaralar va yallig'lanishlarni davolashda ishlatiladi, uni yumshoq va elastik qiladi; dermatit va boshqa kasalliklarning oldini oladi. Dermatologlar yog'ni gipertenziya bilan og'riqanlar uchun profilaktika chorasi sifatida ishlatishni tavsiya qiladilar. Bundan tashqari, yog'li yoki zararga sezgir bo'lgan odamlarga yordam beradi. Oziq-ovqatda - O'simlikning achchiq hidi va o'ziga xos ta'mi shuvoqning ziravor sifatida ishlatilishiga olib keldi. Bunday qo'shimcha go'shtni va oddiygina yog'li idishlarni mukammal ravishda to'ldiradi. Shuningdek, u absintening tarkibiy qismlari orasida ekstrakt shaklida mavjud (va tort vermutlarini

ishlab chiqarishda mutlaqo almashtirib bo'lmaydi). Bundan tashqari, uy sharoitida damlamalarini tayyorlash uchun keng qo'llaniladi.

МУНОКАМА

Yuqoridagi retseptlarning har biri nafaqat aniqlikni, balki shifokor bilan majburiy maslahatlashuvni ham talab qiladi. Bu nafaqat shuvoqning kuchli ta'siri, balki uning zaharli o'simliklar soniga tegishliligi bilan ham bog'liq. To'g'ridan-to'g'ri kontrendikatsiyalar mavjud bo'lgan hollarda ushbu o'tning har qanday qismidan foydalanish qat'iyman etiladi: ko'plab allergik yoki tarkibiy qismlarga nisbatan murosasizlik; kamqonlik (anemiya); buyrak kasalligi va; gipersekretsiya fonida oshqozon yarasi; kislotalilikning pasayishi bilan gastrit; surunkali kasalliklar; tirotoksikoz; har qanday shaklda diabetes mellitus; homiladorlikda ham achchiq shuvoqdan foydalanish to'g'ri emas. Sog'lom odamlar ham buni jiddiy qabul qilishlari kerak: dozani hisoblamasdan, siz o'zingizni uzoq davom etadigan konvulsiyalar va hatto gallyutsinatsiyalarga olib kelishi mumkin. Maxsus uzilishsiz muntazam ravishda iste'mol qilish bilan, shuvoq, hatto qaynatilgan shaklda ham, oshqozon shilliq qavatini quritadi, shuning uchun beparvolik bilan shug'ullanmaslik kerak. o'simlikni qabul qilishda ehtiyotkorlik bilan yondashish kerak.

Xulosa qilib aytganda, Bugungi kunga kelib tabiiy xom ashyoga bo'lgan talab kun sayin ortib bormoqda, shu jumladan dorivor achchiq shuvoq o'simligiga ham ehtiyoj yetarlicha ekanligini ko'rish mumkin. O'simlik o'ziga xos xarakterli xushbo'y hid va ta'mga ega ekanligi sababli oziq-ovqat (ziravor), kosmetologiya, xalq tabobati va rasmiy tibbiyotda foydalanib kelinmoqda.

REFERENCES

1. Sh, A., Kuylieva, M. U., & Usmanova, M. B. (2022). Application of phytotherapy in the treatment of chronic prostatitis.
2. Қўйлиева МУ, Э. М., Усмонова, М., & Имамова, Ю. (2021). General information on the age of Chilonjtyda, its composition, application in folk medicine, its features and their different types, conditions for cultivation. *Шкурова, Д., Усманова, М., & Имамова, Ю.*
3. Боймурадов, Э. С., & Койлиева, М. У. (2022). Фитотерапия при лечении сахарного диабета. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(Special Issue 4-2).
4. Sh, E. M., & Qo'yliyeva, M. U. (2022). ANJIR O'SIMLIGI MEVASINING YO'TALGA QARSHI SHIFOBAXSHLIK XUSUSIYATLARI.
5. Meliqulov, O. J., Kodirov, N. D., & Baymuradov, E. S. (2022). 4-xlor-5, 6-dimetiltieno [2, 3-d] pirimidinning to'yingan geterosiklik birikmalar bilan reaksiyasi. *Ta'lim fidoyilari*, 18(5), 285-288
6. Меликулов, О. Ж., Кодиров, Н. Д., & Баймурадов, Э. С. (2022). ИСПОЛЬЗОВАНИЕ БАРБАРИСА В ФАРМАКОТЕРАПИИ. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(Special Issue 4-2), 911-913.
7. Меликулов, О. Ж., Кодиров, Н. Д., Баймурадов, Э. С., & ИСПОЛЬЗОВАНИЕ, Б. О. (2022). № Special Issue 4-2. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/ispolzovanie-barbarisa-v-farmakoterapii>.

8. Meliqulov, O. J., & Baymurodov, E. S. (2022). 2H-4-GIDRAZINIL5, 6-DIMETIL TIENO [2, 3-D] PIRIMIDINNING AROMATIK ALDEGIDLAR BILAN REAKSIYASI. *Экономика и социум*, (3-2 (94)), 198-202.
9. Meliqulov, O. (2021). 2H-4-GIDRAZINIL-5, 6-DIMETILTIENO [2, 3-d] PIRIMIDINNING SİNTEZI VA UNING ALDEGIDLAR BILAN KONDENSATSIYA REAKSIYALARI. *Scienceweb academic papers collection*.
10. Qodirov, N. D., Qo‘Yliyeva, M. U., & Boymurodov, E. S. (2021). DORILAR HAQIDA TUSHUNCHA, FARMAKALOGIK XOSSALARI, SAQLASH UCHUN SHAROIT YARATISH USULLARI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 1(8), 580-586.
11. Boymurodov, E. S., & Olimov, S. M. (2021). DORILAR HAQIDA TUSHUNCHA. *Экономика и социум*, (10 (89)), 66-69.
12. Meliqulov, O. J., & Baymurodov, E. S. (2022). VITAMIN B12 NING OLINISHI VA UNING ANAMIYATI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(8), 324-327.
13. Боймуратов, Э. С., & Койлиева, М. У. (2022). Фитотерапия при лечении сахарного диабета. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(Special Issue 4-2).
14. Farrokhfal, K. H., Fatehi, M., & Fatehi, Z. (2005). Cardiovascular effects of five native plants from southern of Khorasan state. *Zahedan Journal of Research in Medical Sciences*, 7(1).
15. Jiyanboevich, Y. S., Maxmudovna, M. D., Suyunovich, B. E., & Sadridinova, B. D. (2023). The Effect of Mdr-1 Gene Polymorphism Genotypes on The Structure and Effectiveness of Treatment of Chronic Gastritis. *Rivista Italiana di Filosofia Analitica Junior*, 14(2), 897-903.
16. Боймуратов, Э. С. (2023). ТУТ БЕЛЫЙ, ШЕЛКОВИЦА (ТУТ)–MORUS ALBA L. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 15(2), 76-80.
17. Камолова, З. М. Қ. (2022). ЧАРМ МАХСУЛОТЛАРИНИ ЁҒЛАШДА ҚЎЛЛАНИЛАДИГАН КОМПОЗИЦИЯЛАР ВА УЛАРНИНГ ТАҲЛИЛИ. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(6), 148-153.
18. Boymurodov, E., Xasanova, G., & Olimov, S. (2021). INTRODUCTION TO THE SCIENCE OF PHARMACOLOGY, THE RELATIONSHIP OF SCIENCE WITH OTHER DISCIPLINES, THE HISTORY OF ITS ORIGIN. *Экономика и социум*, (11-1 (90)), 135-137.
19. Suyunovich, B. E. (2024). BIOLOGIK FAOL OZUQAVIY QO‘SHIMCHALAR ANAMIYATI VA INSON ORGANIZMIGA TA‘SIRI. *Ta‘lim innovatsiyasi va integratsiyasi*, 18(5), 91-95.
20. Boymurodov, E. S. (2024). Essential Oils Preservative Medicinal Plant Application. *American Journal of Pediatric Medicine and Health Sciences (2993-2149)*, 2(2), 351-355.
21. Boymurodov, E. S. (2024). Preparation of Raw Materials from Medicinal Plant Parts. *Research Journal of Trauma and Disability Studies*, 3(2), 114-117.
22. Баймуратов, Э. С. (2023). ПОЛЕЗНЫЕ СВОЙСТВА МАЛИНЫ. *Ta‘lim innovatsiyasi va integratsiyasi*, 6(1), 91-93.
23. Suyunovich, B. E. (2023). Growing Medicinal Plants. *American Journal of Science on Integration and Human Development (2993-2750)*, 1(6), 53-58.
24. Boymurodov, E. S. QANVA (KAVA)-COFFEA ARABICA L.
25. Нажмитдинов, Х. Б., Олимов, С. М., & Бахромова, Б. З. (2022). ПОЛЕЗНЫЕ СВОЙСТВА ФРУКТА–ПЕРСИК. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(9), 327-332.
26. Эрназарова, М. Ш., & Бахромова, Б. З. (2022). Исследования свойств лекарственных растений содержащих алкалоид. *Science and Education*, 3(11), 106-116.
27. Эрназарова, М. Ш., & Бахромова, Б. З. (2022). Исследования свойств лекарственных растений содержащих алкалоид. *Science and Education*, 3(11), 106-116.
28. Olimov, S. M., & Vaxromova, B. Z. (2022). ZANJABIL HAQIDA UMUMIY MA'LUMOT. TIBBIYOTDA QO'LLANILISHI. *Journal of new century innovations*, 14(1), 156-160.

29. Shernazarovna, E. M., & Zokirovna, B. B. (2023). KAMQONLIK SABABLARI VA UNITABIY YO'L BILAN DAVOLASH CHORALARI. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 15(1), 160-165.
30. Shernazarovna, E. M., & Zokirovna, B. B. (2023). YALPIZ (MENTHA) O'SIMLIGINING DORIVOR XUSUSIYATLARI. *Образование наука и инновационные идеи в мире*, 15(1), 169-172.
31. Shernazarovna, E. M., Zokirovna, B. B., & Shuxrat o'g'li, D. B. (2023). RAYHON O'SIMLIGIGA UMUMIY TAVSIF. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 15(1), 166-168.
32. Shernazarovna, E. M., & Zokirovna, B. B. (2023). QANDLI DIABET KASALLIGI VA UNING ASORATLARI. *Journal of new century innovations*, 26(4), 116-121.
33. Bakhromova, B., & Mo'minboyev, D. (2023). THE LIFE OF ABU ALI IBN SINA AND HIS CONTRIBUTION TO THE FIELD OF PHARMACY. *Бюллетень педагогов нового Узбекистана*, 1(9), 39-42.
34. Бахрамова, Б., & Муминбоев, Д. (2023, September). ОТНОШЕНИЕ ЧЕЛОВЕКА К ПРИРОДЕ И ОТНОШЕНИЕ ПРИРОДЫ К ЧЕЛОВЕКУ. In *Международная конференция академических наук* (Vol. 2, No. 9, pp. 9-13).
35. Вахрамова, В., & Мо'minboyev, D. (2023). SHIFOBAXSH ZANJABILNING TIBBIYOTDA QO'LLANILISHI. *Центральноазиатский журнал образования и инноваций*, 2(9), 86-89.
36. Вахрамова, В., Xolbo'tayeva, K., & Mo'minboyev, D. (2023). BIOLOGIK FAOL MODDALARNING INSON SALOMATLIGIGA TA'SIRI. *Инновационные исследования в науке*, 2(9), 5-8.
37. Zokirovna, B. B., & Khusan, K. (2023). VALERIAN ROOT IN THE TREATMENT OF SLEEP PROBLEMS AND RELATED DISORDERS-A SYSTEMATIC REVIEW AND METAANALYSIS. *Journal of Modern Educational Achievements*, 10(1), 21-27.
38. ZOKIROVNA, B. B., RAHMANOVNA, A. Y., & OGLU, M. D. J. (2024). DRUG ALLERGIC REACTIONS: CURRENT VIEWS. *Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi*, 18(5), 56-70.
39. ZOKIROVNA, B. B., OGLU, K. K. U., OGLU, M. D. J., & OGLU, D. B. S. (2024). PHARMACOEPIDEMOLOGY AND BIOINFORMATICS: EVOLUTION AND INTEGRATION OF ANALYTICAL WAYS ON PRECISION THERAPEUTICS ON CARDIOVASCULAR RISK. *Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi*, 18(5), 78-90.
40. Zokirovna, B. B. (2024). PROSTATIT KASSALIGI VA PROSTATATA BEZI EKSTRAKTIDAN DORI TAYYORLASHNING ZAMONAVIY USULLARI. *Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi*, 18(5), 71-77
41. Zokirovna, B. B., & Shuxrat o'g'li, D. B. (2024). ATMOSFERA IFLOSLANISHINING OLDINI OLUVCHI SUYUQ DARAXT. *Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi*, 19(2), 202-208.
42. Усманова, М., Эрназарова, М., Куйлиева, М., & Хасанова, Г. (2021). Дорихона фаолиятини ташкил этиш, дорилар саклаш чора тадбирлари. *Экономика и социум*, (11), 90(6).
43. Sh, A., Kuyliева, M. U., & Usmanova, M. B. (2022). Application of phytotherapy in the treatment of chronic prostatitis.
44. Қўйлиева МУ, Э. М., Усмонова, М., & Имамова, Ю. (2021). General information on the age of Chilonjtyda, its composition, application in folk medicine, its features and their different types, conditions for cultivation. *Шкурова, Д., Усманова, М., & Имамова, Ю.*
45. Боймурадов, Э. С., & Койлиева, М. У. (2022). Фитотерапия при лечении сахарного диабета. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(Special Issue 4-2).
46. Sh, E. M., & Qo'yliyeva, M. U. (2022). ANJIR O'SIMLIGI MEVASINING YO'TALGA QARSHI SHIFOBAXSHLIK XUSUSIYATLARI.

47. MaxbubaUzoqovna, Q., & Quyliyeva, M. U. (2024). JISMONIY FAOLLIK VA UNING INSON SALOMATLIGINI MUSTAHKAMLASHDAGI AHAMIYATI. *Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi*, 18(5), 7-14.
48. Абдуллаев, Ш., & Куйлиева, М. У. (2024). ИСПОЛЬЗОВАНИЕ НАРОДНОЙ МЕДИЦИНЫ В МЕДИЦИНЕ. *Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi*, 15(4), 181-183.
49. Qo'Yliyeva, M. U., Ernazarova, M., Usmonova, M., & Yu, I. (2021). CHILONJIYDA HAQIDA UMUMIY MA'LUMOT, TARKIBI, XALQ TABOVATIDA QO'LLANILISHI, XUSUSIYATLARI VA ULARNING HAR XIL TURLARI, O'STIRISH UCHUN SHAROIT. *Экономика и социум*, (11-1 (90)), 476-480.
50. Yuldashev, S., Halimbetov, Y., Usmanova, M., Naimova, Z. S., & Khamraeva, M. (2021). National Processes In Uzbekistan And The Formation Of The Internationalist Maturity Of The Younger Generation. *The American Journal of Medical Sciences and Pharmaceutical Research*, 3(06), 167-175.
51. Хасанова, Г. Р., & Усмонова, М. Б. (2022). Применение фасоли (phascolus) в медицине. *Science and Education*, 3(11), 117-125.
52. Sh, A., Kuyliyeva, M. U., & Usmanova, M. B. (2022). Application of phytotherapy in the treatment of chronic prostatitis. *Web of Scientist: International Scientific Research Journal*, 3(5), 466-470.
53. Sh, A., Kuyliyeva, M. U., & Usmanova, M. B. (2022). Application of phytotherapy in the treatment of chronic prostatitis. *Web of Scientist: International Scientific Research Journal*, 3(5), 466-470.
54. Имамова, Ю. А., & Усмонова, М. Б. (2022). РОДИОЛЫ РОЗОВАЯ ДЛЯ ПОВЫШЕНИЯ РАБОТОСПОСОБНОСТИ ОРГАНИЗМА. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(Special Issue 4-2), 901-904.
55. Имамова, Ю. А., Усмонова, М. Б., & РОДИОЛЫ, Р. ORIENSS. 2022. № Special Issue 4-2. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/rodioly-rozovaya-dlya-povysheniyarabotosposobnosti-organizma>.
56. Усмонова, М. Б., & Имамова, Ю. А. (2022). ЛУК РЕПЧАТЫЙ–ПРИМЕНЕНИЕ В МЕДИЦИНЕ. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(Special Issue 4-2), 914-917.
57. Кўйлиева МУ, Э. М., Усмонова, М., & Имамова, Ю. (2021). General information on the age of Chilonjtyda, its composition, application in folk medicine, its features and their different types, conditions for cultivation. *Шкурова, Д., Усмонова, М., & Имамова, Ю.*
58. Usmanova, M., & Toshpolatov, C. Endocrine gland system, humoral management of the organism. *Researchjet journal of analysis and inventions In Voiume, 1*.
59. Шкурова, Д., Усмонова, М., & Имамова, Ю. (2021). Private technology of powders Preparation of powders with abrasives, dyes and hard powders, extracts and essential oils. *Экономика и социум*, (11), 90.
60. Usmanova, M., & Yuldoshev, C. Importanse of lipids in the cell, simple and kompleks lipids, classification. *Researchjet journal of analysis and inventions*.
61. Imomova, Y., Usmonova, M. B., Yo'Ldoshev, S., & Ahmadov, J. (2021). DORI VOSITALARINING ZAMONAVIY TAHLIL USULLARI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 1(8), 587-596.
62. Усмонова, М., Эрнazarova, М., Куйлиева, М., & Хасанова, Г. (2021). Дорихона фаолиятини ташкил этиш, дорилар саклаш чора тадбирлари. *Экономика и социум*, (11), 90(6).
63. Хасанова, Г. Р., Усмонова, М. Б., & Нажмитдинов, Х. Б. (2022). ВИТАМИНГА БОЙ ЛОВИЯ (PHASCOLUS) ЎСИМЛИГИНИНГ УМУМИЙ ХУСУСИЯТЛАРИ. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(9), 333-336.
64. Xasanova, G. R., Ernazarova, M. E., & SHIFOBASH, Q. O. T. F. J. ORIENSS. 2022. № Special Issue 4-2. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/shifobash-qoqi-otining-foydali-jihatleri>.

65. Yakubova, Sarvinoz Raxmonqulovna, & Xasanova, Gulbaxor Raxmatullayevna (2022). KAMQONLIK HAQIDA TUSHUNCHA. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, (Special Issue 4-2), 897-900.
66. Mirzoyeva, F. A., Imamova, Y. A., & Meliqulov, O. J. (2022). Medicinal plants and their properties. *Web of Scientist: International Scientific Research Journal*, 3(4), 1140-1144.
67. Usmanova, M. B. (2022). Geksikon shamchasini tayorlashda uning asosni almashtirish. *Science and Education*, 3(11), 213-220
68. Imomova, Yu. A., & Usmonova, M. B. (2022). RODIOLY ROZOVAYa DLYA POVYSHENIYA RABOTOSPOSOBNOSTI ORGANIZMA. *Sharq uyg'onishi: Innovatsion, ta'lim, tabiiy va ijtimoiy fanlar* , 2 (Maxsus nashr 4-2), 901-904.
69. Mirzoyeva, FA, Imamova, YA, & Meliqulov, OJ (2022). Dorivor o'simliklar va ularning xususiyatlari.
70. Усманова, М. Б., & Имамова, Ю. А. (2022). ЛУК РЕПЧАТЫЙ–ПРИМЕНЕНИЕ В МЕДИЦИНЕ. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(Special Issue 4-2), 914-917.
71. Шкурова, Д., Усманова, М., & Имамова, Ю. (2021). Private technology of powders Preparation of powders with abrasives, dyes and hard powders, extracts and essential oils. *Экономика и социум*,(11), 90.
72. Имамова, Ю. А., & Усманова, М. Б. (2022). РОДИОЛЫ РОЗОВАЯ ДЛЯ ПОВЫШЕНИЯ РАБОТОСПОСОБНОСТИ ОРГАНИЗМА. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(Special Issue 4-2), 901-904.
73. Шкурова, Д., Усманова, М., & Имамова, Ю. (2021). Порошоларинг хусусий тухнологияси тузгувчи, буёвчи ва кийин майдаланувчи моддалар, экстрактлар ва эфир мойлари билан порошоклар таййорлаш. *Экономика и социум*, 11, 90.
74. Imamova, Y. A., & Meliqulov, O. J. (2022). Dori vositasiga shakl berish va dori vositadagi ta'sir etuvchi moddalarning ajralib chiqishi haqida tushuncha. *Science and Education*, 3(11), 126-134.
75. Имамова, Ю. А. (2023). НЕПРОИЗВОЛЬНОЕ НОЧНОЕ МОЧЕИСПУСКАНИЕ (ЛЕЧЕНИЕ ТРАВАМИ). *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 15(5), 26-29.
76. Imamova, Y. A., & Olimjonov, Q. O. (2023). BRONXIAL ASTMA. *Journal of new century innovations*, 25(1), 54-56.
77. Imamova, Y. A. (2023). BOLALARNI DORIVOR O'SIMLIKLAR BILAN DAVOLASH. *Journal of new century innovations*, 26(4), 98-101.
78. Имамова, Ю. А., Усманова, М. Б., & РОДИОЛЫ, Р. ORIENSS. 2022. № Special Issue 4-2. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/rodilyrozovaya-dlya-povysheniya-rabotosposobnosti-organizma>.
79. Imamova, Y. A. (2023). MIYAGA QON QUYILISHI SABABI, BELGILARI VA DAVOLASH USULLARI. *Zamonaviy fan va ta'lim yangiliklari xalqaro ilmiy jurnal*, 1(6), 17-24.
80. Imamova, Y. A. (2023). Brain Hemorrhage Causes, Symptoms and Treatment Methods. *American Journal of Language, Literacy and Learning in STEM Education* (2993-2769), 1(8), 150-153.
81. Imamova, YA, Hamidov, SF, & Shukurullayeva, VS (2023). KAPSULALARNING SAMARADORLIGI. *Tsentrarnoaziatskiy jurnal obrazovaniya i innovatsiy* , 2 (9 2-qism), 98-103.
82. Meliqulov, O. J., & Imamova, Y. A. (2022). DORI MODDALAR TARKIBIDAGI UMUMIY YOT ARALASHAMALARNI ANIQLASH. *Ta'lim fidoiyilari*, 22(7), 256-259.